

Behov for økt tilskudd til kollektivtransport

Kollektivtrafikkforeningens medlemmer hadde ca. 520 mill av totalt drøyt 600 mill kollektivreiser i 2015. Kollektivtilbudet er helt avgjørende for et velfungerende samfunn og for å nå Stortingets miljømål.

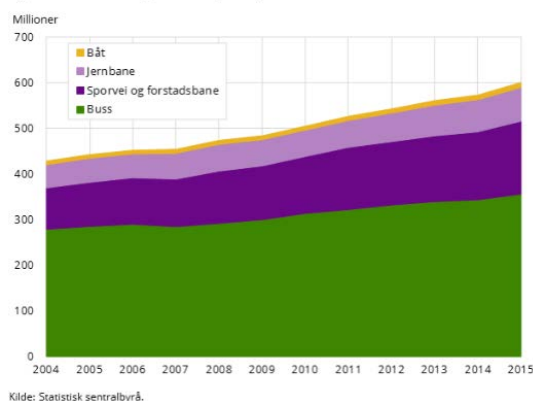
Kollektivtrafikkforeningens ambisjon er å bidra til å øke andelen som reiser kollektivt og til at samfunnets mobilitet øker. Kollektivtrafikkforeningen arbeider for å bidra sterkt til det tverrpolitiske nullvekstmålet om at trafikkveksten i framtida skal tas med sykkel, gange og kollektivt.

Finansiering av kollektivtrafikken i framtida

Urbanet Analyses rapport «Framtidige behov for økt tilskudd til kollektivtransport» som er utarbeidet på oppdrag fra Samferdselsdepartementet viser behovet i de største byene fram mot 2030. Den synliggjør hvilken gigantisk utfordring kollektivtrafikken og fylkene står overfor.

I tillegg til generelle kostnadsdrivere gir befolkningsveksten behov for økt ruteproduksjon og økte tilskudd. Nullvekstmålet i byene vil føre til at kollektivreiser må øke vesentlig mer enn det befolkningsveksten tilsier, og kan gi et ytterligere finansieringsbehov på opp mot 6,9 mrd kr. årlig.

Figur 1. Kollektivtransport. Antall passasjerer

Av midler avsatt til kollektivtilbud i forslaget til statsbudsjett går også i år mesteparten til jernbane, med 21,9 mrd kr.

Kollektivtrafikkforeningen er ikke fornøyd med at kun 1,5 mrd kr er avsatt til øvrig kollektivtrafikk i byene. Dette er en nedgang på hele 17 % fra statsbudsjettet for 2016, som heller ikke tilgodeså kollektivtrafikk utover jernbane i særlig grad.

Figuren til venstre viser fordeling etter transportmidler innen kollektivtrafikk.

Fylkeskommunene har det regionale ansvaret for kollektivtrafikken, og finansierer denne med ca. 15,2 mrd kr årlig. Kollektivtrafikkforeningen vil påpeke at det er et misforhold mellom de ambisjonene Stortinget har om økt satsing på kollektivtrafikk og de økonomiske musklene fylkeskommunene får for å oppfylle disse ambisjonene.

Bymiljøavtaler og belønningsordning

Det er i rammen for Nasjonal Transportplan 2014-2023 satt av 16,9 mrd kr til bymiljøavtaler, dvs. 1,69 mrd kr. i snitt pr. år. I dette statsbudsjettet er det foreslått kun ca. 400 mill kr. til formålet, ca. 24 % av foreslått NTP-ramme. Dette er for lite til å følge opp de store utfordringene som byområdene har.

Så langt har man bare fått på plass én bymiljøavtale - for Trondheim. Dersom nullvekstmålet skal nås, må arbeidet med bymiljøavtaler for de andre større byene intensiveres.

Det er i NTP 2014 -2023 satt av 923 mill kr årlig til belønningsmidler. Det koster å drive kollektivtrafikk, og belønningsmidlene er derfor svært viktige, da de også kan brukes til drift.

Samarbeidsavtaler om togtrafikk

Samarbeid om informasjons-, pris- og billettsystemer på tvers av ansvarsområder er avgjørende for at trafikantene skal møte et attraktivt sømløst tilbud. Da Stortinget i fjor bevilget midler til 20 % prisreduksjon på periodebilletter hos NSB, ble de storbyområdene som har samarbeidsavtaler unntatt. I praksis medfører dette at de berørte administrasjonsselskapene og fylkeskommunene må dekke en prisdifferanse som har vært økende. Beregninger som Samferdselsdepartementet/NSB tidligere har fremlagt, viser at dette utgjør en årlig sum på vel 100 mill. kr. Det vesentlige av dette faller på Oslo og Akershus, som har ca. 60 % av alle togreiser.

Tilskudd til økning av datakvalitet for reiseplanlegger og felles billettering

Kollektivtrafikkforeningen er svært opptatt av at det skal være enkelt for kunden å reise kollektivt. Vi ønsker derfor for å få på plass Nasjonal reiseplanlegger og felles elektronisk billettering. Ruter har vært en spydspiss i dette arbeidet og bransjen har fått til mye. Selskapet Reiseplan og billett AS synes å være etablert på grunn av jernbanereformen. Foreningen vil presisere at det nye selskapet må arbeide med løsninger for hele kollektivbransjen og arbeidet som er gjort i vår del av bransjen må tas med videre.

For at det kan etableres en nasjonal konkurransenøytral reiseplanleggingstjeneste er det helt sentralt - og nødvendig - at korrekte data meldes inn fra fylkeskommunene og andre aktører. Dette krever systemendringer hos disse aktørene, og for flere vil det kreve et vesentlig løft å legge til rette for en slik kvalitetsheving. Våre medlemmer vil gjerne bidra til dette arbeidet, men trenger ressurser for å komme opp på det nivået som behøves for å kunne etablere disse løsningene.

Kollektivtrafikkforeningen foreslår derfor at det etableres en tilskuddsordning for å øke datakvaliteten til nytt format. Dette slik at det blir mulig å etablere nasjonal reiseplanlegger og billettløsning. Det er ønskelig at det settes av 40 mill kr. til dette arbeidet i statsbudsjettet for 2017. Det betyr at kap. 1330 post 60 bør økes til 118,3 mill kr.

Grønn avgift

I statsbudsjettet er det lagt inn en såkalt grønn avgift på fossilt drivstoff. Kollektivtrafikkforeningen støtter overgang til grønne drivstoff, og mener at en omlegging av avgifter som denne kan være riktig veg å gå for på lengre sikt å redusere bilkjøring og styrke konkurransekraften til kollektivtransporten.

Avgiften utgjør en kostnadsøkning for Kollektivtrafikkforeningens medlemmer på godt over 60 mill kr. Det er en utfordring at slik omlegging på kort sikt vil føre til kostnadsøkning for fylkeskommunene/ administrasjonsselskapene. Skal Kollektivtrafikkforeningens medlemmer være i stand til å opprettholde dagens kollektivtilbud må det i en overgangsperiode innføres skjermingsmekanismer.

Det er grunn til å minne om at kollektivtrafikk i seg selv er et svært viktig verktøy for miljøvennlig samferdsel, og foreningen ønsker at kollektivtrafikken skal bli enda mer miljøvennlig. Medlemmene arbeider derfor kontinuerlig for å nå målet om nullutslipp og har mye fokus på elektrifisering og andre miljøvennlige løsninger.

Kollektivtrafikkforeningen vil tilslutt påpeke at skal det være mulig å nå nullvekstmålet, er det helt nødvendig med økt tilskudd til kollektivtransport både i dette og i senere statsbudsjett.